

5. SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

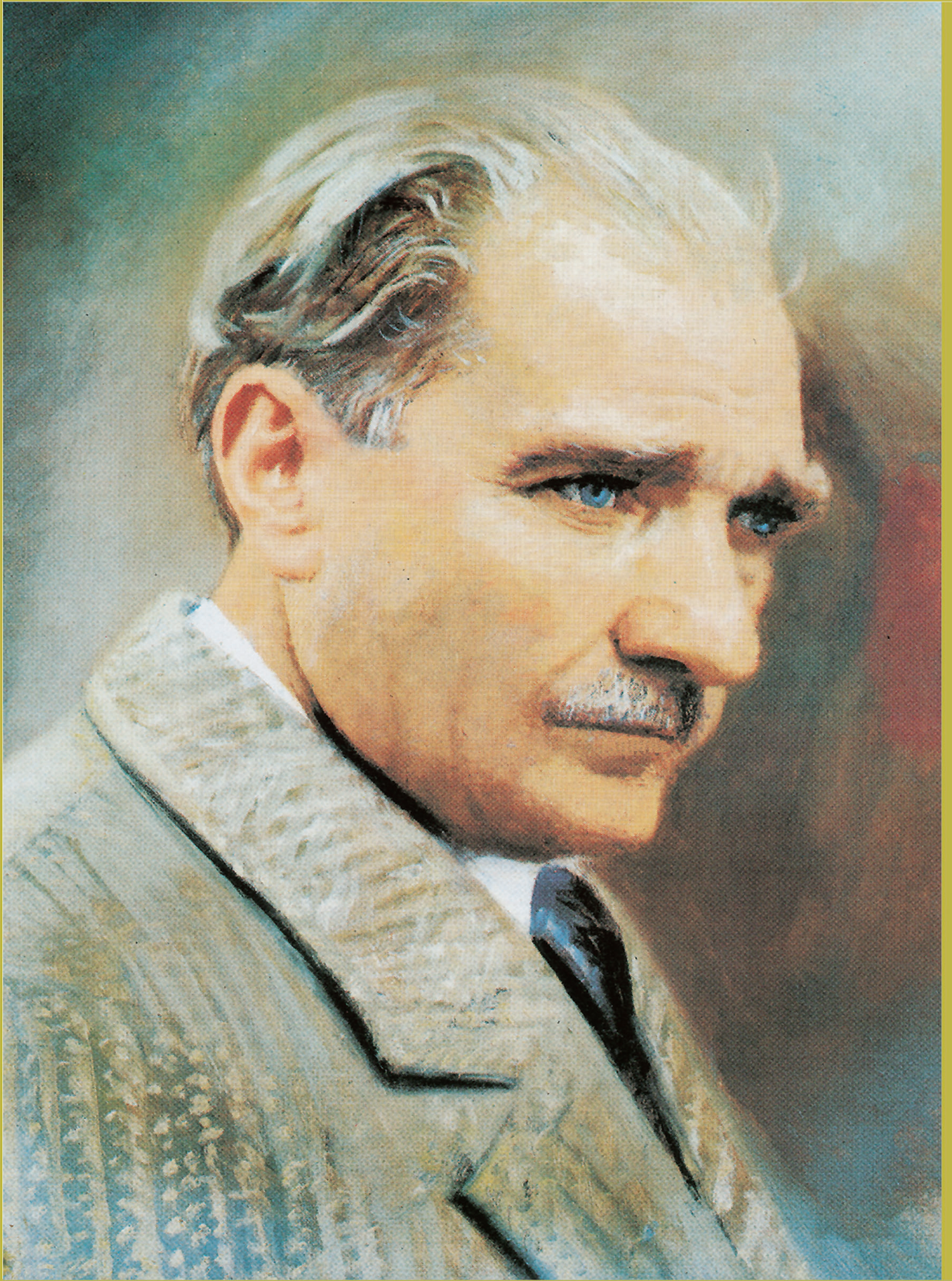
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

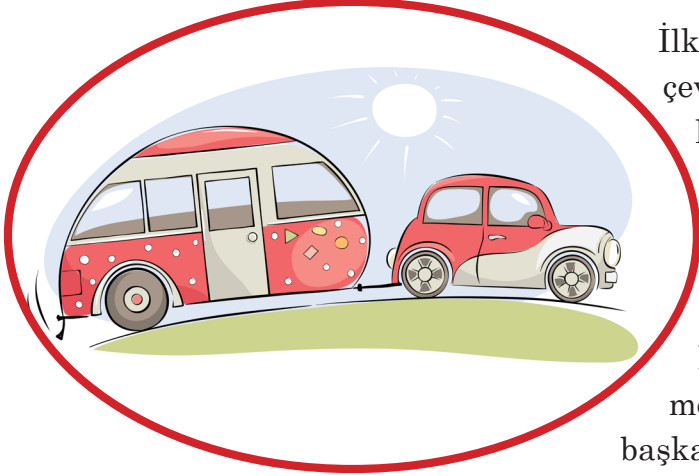
Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

SİZ NEREDE, EVİNİZ ORADA

Çoğunuz bilirsiniz, kaplumbağalar evlerini sırtlarında taşır. Tam olarak kaplumbağalarınki gibi olmasa da insanların da istedikleri zaman bir yerden başka bir yere taşıyabildikleri evler var. İşte küçük ancak işlevsel (birçok yönden kullanışlı) yaşam alanlarıyla dikkat çeken taşınabilir evlerle ilgili merak edebileceğinizi düşündüğümüz pek çok şey:

bulunan kanca yardımıyla bağlanırlar ve onlar tarafından çekilerek taşınırlar.

İlk olarak pek çoğunuzun çevresinde görmüş olabileceği karavanları tanımakla başlayalım. Karavanların “çekme karavan” ve “motokaravan” olarak iki farklı çeşidi bulunur. Çekme karavanların kendi içlerinde bir motor sistemi bulunmaz. Ancak başka motorlu araçlara önünde

Motokaravanlar, yaşam alanı içinde bulunan motorlu araçlardır. Yani bu araçlarda sürücü bölgesi de yaşam alanıyla birlikte aynı araçtır. Kimi zaman minibüs ve otobüs gibi büyük araçların dönüştürülmesiyle de motokaravan oluşturulabilir.

Tahmin edebileceğiniz gibi karavanlarda ocak, buzdolabı, ısıtıcı gibi elektrikle çalışan aygıtların yanında; oturmak ve uyumak için gereken eşyalar, su tankı, tuvalet ve banyo da bulunur. Su tankları uygun yerlerde doldurulabilir. Peki, elektronik aygıtları kullanabilmek için gereken elektrik enerjisi nereden sağlanır? Bunun için güneş enerjisinden elektrik üreten güneş panellerinden ya da jeneratörlerden yararlanılır.

Karavanla istenen yerde kamp yapılabilir.

Karavanlarda ve diğer taşınabilir evlerde merak uyandıran konulardan biri de atıklara ne olduğudur. Atıklar için taşınabilir bir depo kullanılır. Bu tip atıkların boşaltılabileceği alanlar bulunur. Bu atıklar organik bir toprak türüyle gübreye dönüştürülerek doğaya zararsız hâle getirilir. Böylece hem doğaya zarar vermeden hem de su israfı yapmadan bu atıklardan kurtulmak mümkündür.

Karavanla bir yerden istediğiniz başka bir yere gidip orada konaklamanız mümkündür. Ayrıca pek çok yerde hem güvenli hem de elektrik ve su gibi gereksinimlerinizi karşılayabileceğiniz karavan kampları bulunur. Bu kamplarda konaklayanlar kamptaki elektrik, su ve diğer hizmetlerden belirli bir ücret karşılığında yararlanır.

Karavan kamplarında gereksinimler giderilir.

Ülkemizde, tatil ya da dinlenme amacıyla karavanla gidilip konaklanabilecek pek çok karavan kampı bulunur. Nevşehir, Muğla, Tokat, Çanakkale, Balıkesir ve Bolu karavan kampı bulunan yerleşim yerlerimiz arasında sayılabilir.

Prefabrik ev

Konteyner ev

Taşınabilir evler tabii ki karavanlarla sınırlı değil. Prefabrik ya da konteyner olarak adlandırılan bu evlerin çoğunlukla bildiğimiz tuğla yapılardan farklı olarak daha basit temelleri bulunur. Bu sayede istendiği zaman bir yerden başka bir yere taşınabilirler. Ayrıca bu evleri oluşturan parçalar genellikle önceden üretilip evin konumlandırılacağı yerde bir araya getirilir. Prefabrik ya da konteyner evlerin bazıları tekerlekli olur ve karavanlar gibi motorlu araçlar aracılığıyla çekilerek istenen yere taşınır. Bazılarının ise tekerlekleri bulunmaz ancak traktör, kamyon ya da tır gibi büyük motorlu araçlara yüklenerek bir yere taşınıp orada toprağın üzerine sabitlenir.

Çok küçük ev (tiny house)

Siz yaşamınızı taşınabilir bir evde geçirmek ister miydiniz?

Bir de oldukça küçük olup bu küçücük alanları çok iyi kullanarak işlevsel yaşam alanlarına dönüştüren evler var. Bu evler İngilizcede “tiny house” olarak adlandırılır. Yani “çok küçük ev” anlamında! Bunlar da taşınabilir evlerdendir. Bu tarz evlerin genellikle büyükçe bir oda boyutunda, yaklaşık 30 metrekare ya da daha az bir yaşam alanı olur. Elbette bu kadar küçük alana sahip olmalarına rağmen bu evlerde de mutfak, banyo ve tuvalet bulunur. Küçük evlerde alanlar, çok pratik çözümlerle daha kullanışlı biçimde planlanır. Yani yemek masaları katlanıp ortadan kaldırılabilir ya da mutfağın hemen üzerinde bir yatak bulunabilir.

Hem ülkemizde hem de dünyada insanlar yaşamlarını biraz daha kolaylaştırmak ya da sadeleştirmek gibi düşüncelerle küçük evlere yönelmekte. Bu tür evlere olan isteklerin artmasıyla artık küçük evler üretilmeye, satılmaya ve kiralanmaya başladı. Öyle ki bazı yerleşim alanlarında, karavan kampları gibi küçük ev köyleri bile bulmak artık mümkün.

Taşınabilir evlerde ileri teknolojiden yararlanılarak akıllı ev sistemleri kullanılabilir. Lambaların kontrol edilebildiği, güvenlik kamerası ve alarmı bulunan küçük evler hem güvenli hem de kullanışlıdır!

Gülnur Geçmiş, Bilim Çocuk, TÜBİTAK, Mayıs 2021

(5. sınıf seviyesine uygun şekilde düzenlenmiştir.)

SORULAR

1. Metinde, insanların istedikleri zaman bir yerden başka bir yere taşıyabildikleri evler neye benzetilmiştir? Yazınız.

2. Aşağıdaki özellikler hangi karavan çeşitlerine aittir? İşaretleyiniz.

	Çekme Karavan	Motokaravan
Minibüs ve otobüs gibi büyük araçların dönüştürülmesiyle de oluşturulabilir.		
Önündeki kanca yardımıyla başka motorlu araçlara bağlanıp çekilerek taşınabilir.		
Yaşam alanı ve sürücü bölgesi aynı araçta bulunur.		
Kendi içinde bir motor sistemi yoktur.		

3. Metinde “yaşam alanı” ifadesiyle kastedilen nedir? Yazınız.

4. Karavan yaşamında aşağıdakilerden hangisinin sağlanması için sabit bir yerde durma gereksinimi duyulur?

- A) Buzdolabının kullanılması
- B) Mutfak eşyalarının satın alınması
- C) Su tanklarındaki suyun kullanılması
- D) Elektrikli aygıtlar için elektrik üretimi

5. Karavan kamplarının işlevleri nelerdir? Yazınız.

6. Bazı karavanlarda elektronik aygıtlar, karavan kamplarına gerek kalmadan rahatlıkla kullanılabilir. Bunun nasıl gerçekleştirildiğini yazınız.

7. Metinde sözü edilen taşınabilir evler aşağıdakilerden hangileridir? Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- Çok küçük ev (tiny house)
- Kuş evleri
- Prefabrik evler
- Konteyner evler
- Ağaç evler
- Karavanlar

8. Çok küçük evler, yemek masaları katlanıp ortadan kaldırılabilir ya da mutfağın hemen üzerinde bir yatak bulunabilecek şekilde düzenlenebiliyor. Bunun nedenini yazınız.

9. Metne göre, insanlar küçük taşınabilir evlere neden ilgi duyuyorlar? Yazınız.

10. Metindeki “Siz yaşamınızı taşınabilir bir evde geçirmek ister miydiniz?” sorusuna cevabınız nedir? Gerekçesiyle yazınız.

11. Bu metinde karavanlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangilerini öğrendiniz?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- Doğayla iç içe olma imkânı sağladığını
- Karavan meraklılarının tecrübelerini
- Bir yerden başka bir yere seyahat amacıyla da kullanılabilğini
- İstenen bir yerde konaklama imkânı sağladığını
- Ülkemizin pek çok ilinde karavan kampı bulunduğunu
- İstenirse güvenli kamp alanlarında da konaklama imkânı bulunduğunu
- Karavan kampı ücretlerini
- Bir evde yapılabilecek pek çok işin karavanlarda da mümkün olduğunu
- Tatil ve dinlenme amaçlı seyahatler için kullanışlı olduğunu

meb.gov.tr

Ölçme, Değerlendirme
ve Sınav Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

5.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI